

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3 De burger als rechter

9 maximumscore 4

- bevoegdheden van het kabinet:
 - Het kabinet kan wetswijzigingen/wetsvoorstellen indienen over rechtsregels die ertoe moeten leiden dat vonnissen voortaan meer overeenkomen met ‘de wens van het volk’, zoals minimumstraffen, verhoging maximumstraffen 1
 - Het kabinet is verantwoordelijk voor de uitvoering van dergelijke wetgeving. / Het kabinet kan richtlijnen geven aan het Openbaar Ministerie 1
- bevoegdheden van het parlement:
 - Het parlement / De Tweede Kamer kan wetswijzigingen/wetsvoorstellen indienen/wijzigen over rechtsregels die ertoe moeten leiden dat vonnissen voortaan meer overeenkomen met ‘de wens van het volk’, zoals minimumstraffen, verhoging maximumstraffen. / Het parlement dient wetsvoorstellen goed te keuren die ertoe moeten leiden dat vonnissen voortaan meer overeenkomen met ‘de wens van het volk’, zoals minimumstraffen, verhoging maximumstraffen 1
 - Het parlement heeft een controlerende taak. Kamerleden kunnen de minister/staatssecretaris van Justitie ter verantwoording roepen over de vermeende kloof tussen burgers en rechters / over vermeende misstanden binnen het OM of de rechterlijke macht 1

10 maximumscore 2

Het OM / de officier van justitie kan besluiten (twee van de volgende):

- systematisch zwaardere straffen te gaan eisen (straffen die meer overeenkomen met de wens van het volk). Die strafeisen kunnen een signaal/aanwijzing vormen voor de rechter en kunnen tot zwaardere vonnissen leiden.
- om minder te seponeren / in bepaalde gevallen niet meer te seponeren.
- om minder transacties aan te bieden (geldbedrag of schadevergoeding te laten betalen (waardoor meer zaken voor de rechter komen).

per juist antwoord 1

11 maximumscore 2

a

- Ja, het gezag van de rechters vermindert. De beslissingen van de rechter worden door de burgers niet langer als legitiem/rechtvaardig geaccepteerd 1

Vraag	Antwoord	Scores
	<p>b</p> <ul style="list-style-type: none">• De macht van de rechters vermindert dan niet automatisch. De rechter heeft wettelijk vastgelegde bevoegdheden om de aard en de hoogte van straffen te bepalen. De rechter heeft dus het vermogen om het gedrag van anderen te beïnvloeden (zelfs als dat ingaat tegen de wil van die ander)	1
<p>12 maximumscore 3</p>	<p>Drie van onderstaande:</p> <ul style="list-style-type: none">– vergelding Uitleg: Als burgers zich niet kunnen vinden in bepaalde vonnissen omdat delicten naar hun mening onvoldoende worden bestraft, is er geen / te weinig sprake van vergelding.– generale preventie Uitleg: Als burgers zich niet kunnen vinden in bepaalde vonnissen omdat delicten naar hun mening onvoldoende worden bestraft, is de afschrikwekkende werking gering en is er dus geen / te weinig sprake van generale preventie.– het voorkomen van eigenrichting Uitleg: Als burgers zich niet kunnen vinden in bepaalde vonnissen omdat delicten naar hun mening onvoldoende worden bestraft, zouden mensen kunnen besluiten het recht in eigen hand te nemen. Het voorkomen van eigenrichting wordt dan niet of minder bereikt.– handhaving van de rechtsorde / beveiligen van de samenleving Uitleg: Als burgers zich niet kunnen vinden in bepaalde vonnissen, omdat ze naar hun mening te licht of te zwaar zijn of omdat het gaat om een rechterlijke dwaling, dan schaadt dat het vertrouwen van burgers in het recht. Mensen die weinig vertrouwen hebben in het recht zijn minder bereid regels en wetten te accepteren en zich aan die regels te houden. Het doel handhaving van de rechtsorde / beveiligen van de samenleving wordt dan dus niet of minder bereikt. <p>of</p> <p>Uitleg: Als burgers van mening zijn dat daders van bepaalde (zware) delicten te weinig gevangenisstraf krijgen dan gaat dat ten koste van het gevoel van veiligheid.</p> <p>per juist antwoord</p>	1

Vraag	Antwoord	Scores
13	<p>maximumscore 2</p> <p>Beginsel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De rechter is onafhankelijk / Bescherming van de burger tegen willekeur van de overheid <p>Voorbeeld van een juiste uitleg is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Als een rechter omwille van het gewenste maatschappelijke draagvlak bij zijn oordeel te veel rekening houdt met de publieke opinie en/of met het effect van zijn uitspraak op de samenleving, kan zijn onafhankelijkheid in gevaar komen / bestaat het gevaar van willekeur in de rechtspraak / kan dat ten koste gaan van een eerlijk proces 	<p>1</p> <p>1</p>
14	<p>maximumscore 2</p> <p>Antwoordelementen die genoemd dienen te worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Als bepaalde groepen van personen over- of ondervertegenwoordigd zijn in de non-responsgroep dan is de steekproef geen goede afspiegeling van de Nederlandse bevolking / dan is de steekproef niet representatief • Als de steekproef geen goede afspiegeling is van de groep waar je uitspraken over wilt doen, in dit geval de Nederlandse bevolking tussen de 18 en 80 jaar (de populatie), dan vermindert dat de algemene geldigheid van de resultaten / dan kunnen de resultaten of conclusies niet gegeneraliseerd worden (voor de populatie als geheel) 	<p>1</p> <p>1</p>
15	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • De retributieleer past het best bij de absolute theorie omdat de opgelegde sanctie dient ter vergelding. Bij absolute theorieën wordt uitsluitend gekeken naar het verleden / naar het delict dat zich heeft voorgedaan. Omdat misdan is, moet straf volgen • Utilitarisme past bij de relatieve theorie, omdat het beoogde toekomstige effect van de op te leggen sanctie doorslaggevend wordt geacht. Net als bij de relatieve theorie is het doel van straffen voor de utilitaristen speciale preventie en generale preventie (afschrikking): "... in het voorkomen van het opnieuw begaan van misdrijven door de dader van een misdrijf, en indirect ook door anderen." (regels 8-11) 	<p>1</p> <p>1</p>
16	<p>maximumscore 2</p> <p>a</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een hoge score op het strafdoel 'resocialisatie' gaat samen met een hoge score op de strafmodaliteit 'werkstraf'. Dat wil zeggen dat mensen die het strafdoel resocialisatie belangrijk vinden vaker kiezen voor een werkstraf dan mensen die minder vaak instemmen met resocialisatie 	<p>1</p>

Opmerking

Een antwoord dat een causale relatie bevat, is fout.

Vraag	Antwoord	Scores
<p>b</p> <p>Voorbeeld van een juiste uitleg van de verwachte positieve correlatie tussen 'resocialisatie' en 'werkstraf':</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een werkstraf is primair bedoeld voor resocialisatie. Door middel van een werkstraf leert de veroordeelde bepaalde houdingen en vaardigheden waardoor hij/zij weer beter kan functioneren in de samenleving / niet terugvalt in strafbaar gedrag 		1
<p>17</p>	<p>maximumscore 4</p> <p>Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Juist voor minderjarige daders is resocialisatie of specifieke preventie belangrijk. Met de bindingstheorie kun je verklaren waarom een gevangenisstraf negatieve effecten kan hebben als het gaat om resocialisatie / speciale preventie • Door de tijd in de gevangenis / door het stigma van (ex-)gedetineerde worden bindingen verbroken met werk, partner, vrienden, familie, vereniging, terwijl dergelijke bindingen juist remmend werken op criminele impulsen. Van resocialisatie / speciale preventie is dan minder sprake. (Bij meerderjarige daders nemen de respondenten dit negatieve effect misschien voor lief, omdat ze de sanctiedoelen beveiliging/vergelding/genoegdoening belangrijker vinden) • Met de etiketteringstheorie kun je verklaren waarom een gevangenisstraf negatieve effecten kan hebben als het gaat om resocialisatie / speciale preventie • De ex-gedetineerde wordt door instanties/burgers gezien als (ex-)crimineel. De ex-gedetineerde kan zich gaan gedragen naar het etiket 'crimineel' (selffulfilling prophecy). Van resocialisatie / speciale preventie is dan geen sprake. (Bij meerderjarige daders nemen de respondenten dit negatieve effect misschien voor lief, omdat ze de sanctiedoelen beveiliging/vergelding/genoegdoening belangrijker vinden) 	1
<p>18</p>	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ja; de niet-confessionele rechtse partijen VVD en PVV kiezen het vaakst voor de onvoorwaardelijke gevangenisstraf, zoals blijkt uit score 1 (zeer geschikte straf) bij de VVD en score 3 bij de PVV • Dit is een sanctie die past bij een harde/repressieve aanpak. / 'Rechtse partijen' pleiten voor strenge straffen die mensen moeten afhouden van crimineel gedrag 	1